

Docenteninstructie Thema 1

Veiligheid voor alles

Thema	Ik en mijn omgeving
Aantal uren	24
Werkkaarten	4 (stabiele zijligging, eerste hulp bij brandwonden, mitella, vingerverband)

Toelichting en aandachtspunten algemeen

In deze lesbrief wordt veiligheid vanuit verschillende oogpunten benaderd. Dus niet alleen over wat feitelijk veilig is, maar ook over je veilig voelen.

Bij twee activiteiten zijn EHBO-materialen nodig. De leerlingen kunnen voor activiteit 5 Oefenen met EHBO zelf materialen verzamelen (als deze op school op een centraal punt aanwezig zijn). Voor activiteit 1 De EHBO-does zijn een bedrijfsverbandtrommel en een gezinsverbandtrommel nodig voor de introductieopdracht.

Toelichting en aandachtspunten per activiteit

Activiteit De EHBO-doos

Relatie met kerndoelen VMBO onderbouw

Nederlands (1-10)	1, 3, 5, 6, 7, 8
Engels (11-18)	-
Wiskunde (19-27)	20, 21, 22, 23
Mens en Natuur (28-35)	35
Mens en Maatschappij (36-47)	-
Kunst en cultuur (48-52)	-
Bewegen en Sport (53-58)	-

Relatie met Referentiekaders Taal en Rekenen

Nederlands	1F	2F
Gesprekken	1.1 – 1.2	2.1. – 2.2
Luisteren	1.21 – 1.22	2.28 – 2.28 – 2.29
Spreken	-	-
Lezen zakelijk	1.53 – 1.54 – 1.57 – 1.59	2.56 – 2.57 – 2.61 – 2.64 – 2.69
Lezen fictie	-	-
Schrijven	1.78 – 1.79 – 1.81 – 1.85 – 1.92	2.96 – 2.98 – 2.100 – 2.101 – 2.111
Wiskunde	1F	2F
Getallen	1.6 – 1.8 – 1.11 – 1.14 – 1.34	2.5 – 2.8 – 2.13 – 2.14 – 2.15 – 2.17
Verhoudingen	1.38 – 1.39 – 1.40 – 1.47 – 1.49	2.22 – 2.23 – 2.24 – 2.25 – 2.29
Meten en meetkunde	-	-
Verbanden	-	-

Activiteit	De EHBO-doos
Stap 1 Oriënteren	Onderzoek de inhoud van een EHBO-doos.
Stap 2 Voorbereiden	Maak een checklist: waar moet een EHBO-doos aan voldoen om goedgekeurd te worden? Maak een certificaat voor een goedgekeurde EHBO-doos. Maak een gele kaart (waarschuwing) of rode kaart (afgekeurd!) voor dozen die niet in orde zijn.
Stap 3 Uitvoeren	Keur een EHBO-doos op school of thuis. Geef een kaart: een certificaat, een gele kaart of een rode kaart.
Stap 4 Reflecteren	Leg uit waarom je deze kaart geeft.

Stap 1 voorbereiding:

- regel 2 verbanddozen (bedrijf /gezin);
- zorg voor woordenboeken.

Laat in de klas de inhoud van de twee verschillende verbanddozen rondgaan. Leerlingen mogen ernaar kijken, voelen en schrijven ondertussen de moeilijke woorden op / beantwoorden een aantal vragen. Aan het eind van deze activiteit doet u de spullen onder aanwijzingen van de klas weer terug in de verbanddozen.

Besprek hoe je een woord opzoekt in een woordenboek.

1. Zoek in het woordenboek waar het woord ongeveer staat (in het midden, begin of eind van het boek/alfabet).
2. Kijk bij de goede letter: moet je verder bladeren of terugbladeren? Kijk naar de tweede en derde letter van het woord.
3. Lees wat er precies staat. Soms staan er meer betekenissen. Kijk goed: wat lijkt jou de goede betekenis?
4. Schrijf de betekenis op. Probeer het in je eigen woorden uit te leggen.

Stap 2

Tip: Laat de leerlingen hun informatiekaarten plastificeren, dan hebben ze een duurzaam product dat ze later weer kunnen pakken. De informatie blijft relevant.

Stap 4

Laat de resultaten presenteren, maar ook de certificaten (hoe hebben de leerlingen dit aangepakt) en de checklists. Kloppen de checklists? Hoeveel kost een goedgevulde EHBO-doos? Hoe komt het dat iedereen daar een ander bedrag voor heeft? (iets vergeten, dure winkels/goedkope winkels).

Activiteit Veiligheid in en om het huis

Relatie met kerndoelen VMBO onderbouw

Nederlands (1-10)	1, 2, 3, 4, 5, 7, 9
Engels (11-18)	-
Wiskunde (19-27)	-
Mens en Natuur (28-35)	28, 29
Mens en Maatschappij (36-47)	-
Kunst en cultuur (48-52)	52
Bewegen en Sport (53-58)	-

Relatie met Referentiekaders Taal en Rekenen

Nederlands	1F	2F
Gesprekken	1.1 – 1.2 – 1.5 – 1.6 – 1.7	2.1. – 2.2 – 2.3 – 2.4 – 2.5
Luisteren	1.21 – 1.22	2.28 – 2.28 – 2.29
Spreken	1.40	2.47
Lezen zakelijk	1.53 – 1.54 – 1.57 – 1.59	2.56 – 2.57 – 2.61 – 2.64
Lezen fictie	-	-
Schrijven	1.78 – 1.79 – 1.81 – 1.83 – 1.85 – 1.86 – 1.92 – 1.93 – 1.95	2.96 – 2.98 – 2.101 – 2.104 – 2.106 – 2.107 – 2.108 2.111 – 2.112
Wiskunde	1F	2F
-	-	-

Activiteit	Veiligheid in en om het huis
Stap 1 Oriënteren	Verzamel informatie over veiligheid in huis. Maak een informatiekaart over veiligheid. Brainstorm over je tekst.
Stap 2 Voorbereiden	Maak een opzet voor je tekst. Zoek plaatjes.
Stap 3 Uitvoeren	Schrijf een stukje voor de muurkrant.
Stap 4 Reflecteren	Hang de muurkranten op en lees de stukken van je klasgenoten.

Stap 2

De leerlingen kiezen allemaal een andere ruimte. Zo vullen de muurkranten elkaar aan tot één grote muurkrant. Stimuleer de leerlingen om verschillende gevaren en veiligheidsmaatregelen te beschrijven. Minstens 2 maar meer is veel leuker natuurlijk.

U kunt met de klas een lijst maken en die op het bord schrijven, met namen van leerlingen erachter zodat niemand hetzelfde kiest.

Lijstje voor de leerlingen om uit te kiezen:

keuken – woonkamer – zolder – schuur – slaapkamer – badkamer – computerkamer – wc – kelder – schuur – oprijlaan – tuin – garage – trappen – liften

Stap 3

Voor de muurkrant zijn rollen behang, flipovervellen of andere grote vellen nodig.

Activiteit Veiligheid en kleine kinderen

Relatie met kerndoelen VMBO onderbouw

Nederlands (1-10)	-
Engels (11-18)	-
Wiskunde (19-27)	20, 21, 22, 23
Wiskunde (1F/2F)	Getallen (1F / richting 2F)
Mens en Natuur (28-35)	33, 34, 35
Mens en Maatschappij (36-47)	-
Kunst en cultuur (48-52)	-
Bewegen en Sport (53-58)	-

Relatie met Referentiekaders Taal en Rekenen

Nederlands	1F	2F
Gesprekken	1.1 – 1.2	2.1. – 2.2
Luisteren	1.21 – 1.22 – 1.27 – 1.31 – 1.32	2.28 – 2.28 – 2.29 – 2.31 – 2.33
Spreken	1.40	2.47
Lezen zakelijk	1.53 – 1.54 – 1.57 – 1.59	2.56 – 2.57 – 2.61 – 2.64
Lezen fictie	-	-
Schrijven	1.78 – 1.79 – 1.81 – 1.83	2.96 – 2.98 – 2.101 – 2.104
Wiskunde	1F	2F
	getallen	richting

Activiteit	Veiligheid en kleine kinderen
Stap 1 Oriënteren	Verzamel informatie over veiligheid voor kinderen. Maak een kaart met veiligheidsmaatregelen. Brainstorm over de kijkdoos.
Stap 2 Voorbereiden	Verzamel materialen voor je kijkdoos.
Stap 3 Uitvoeren	Maak een kijkdoos.
Stap 4 Reflecteren	Richt een tentoonstelling in over veiligheid voor kinderen.

Stap 1

De opdracht over tandpastavergiftiging klassikaal nabespreken. Diep het rekenen dan ook verder uit.

Neem peutertandpasta mee en volwassen tandpasta.

Hoeveel mg fluoride zit er in totaal in? Hoeveel mg krijg je binnen als je een derde tube opeet?

Is dat giftig? Voor jou? Voor een baby? Voor een kleuter?

Voor de berekening van verhoudingen in de tabel: als dit echt té moeilijk is, kunt u er een opdracht van maken om de tabel te lezen in plaats van te berekenen. Of teken de tabel op het bord, leg uit hoe je te werk gaat (eerst doe je dit twee keer, want het is twee keer zoveel, enz.) en laat de leerlingen inspringen. U kunt er een tijdsspel van maken: leerlingen krijgen 20 seconden om een vak in te vullen (dus zelf te rekenen). Daarna doet u het. Zelf de tabel in kunnen vullen gaat richting 2F (rekenen met samengestelde grootheden: mg/kg).

Tip: Maak mg/kg aanschouwelijk door limonadesiroop te laten maken (cl/l) of cacaokoekjes met boter (dat is wel mg/kg).

Van limonade met veel siroop word je sneller misselijk. Hoe kan dat? Meer cl per l. Zo zit dat ook met giftige stoffen: verdund zijn ze minder giftig.

Stap 3

Voor het maken van de kijkdoos zijn schoendozen handig. Andere dozen kunnen ook.

Activiteit Oefenen met EHBO

Relatie met kerndoelen VMBO onderbouw

Nederlands (1-10)	1, 3, 4, 7, 8
Engels (11-18)	-
Wiskunde (19-27)	-
Mens en Natuur (28-35)	34, 35
Mens en Maatschappij (36-47)	-
Kunst en cultuur (48-52)	-
Bewegen en Sport (53-58)	57

Relatie met Referentiekaders Taal en Rekenen

Nederlands	1F	2F
Gesprekken	1.1 – 1.2	2.1. – 2.2
Luisteren	1.21 – 1.22	2.28 – 2.28 – 2.29
Spreken	1.40	2.47
Lezen zakelijk	1.53 – 1.54 – 1.57 – 1.59	2.56 – 2.57 – 2.61 – 2.64
Lezen fictie	-	-
Schrijven	1.78 – 1.79 – 1.81 – 1.83	2.96 – 2.98 – 2.101
Wiskunde	1F	2F
-	-	-

Activiteit	Oefenen met EHBO
Stap 1 Oriënteren	Verzamel informatie over EHBO.
Stap 2 Voorbereiden	Leg materiaal klaar voor de EHBO-opdrachten.
Stap 3 Uitvoeren	Oefen met EHBO.
Stap 4 Reflecteren	Bespreek de oefeningen na.

Hiervoor zijn 4 werkkaarten ontwikkeld. Op de werkkaarten staat welke materialen nodig zijn. Zorg dat er voor aanvang van de les voldoende werkkaarten zijn geprint. U kunt de leerlingen in tweetallen laten werken aan de oriënterende vragen.

Tip: Plastificeer de werkkaarten.

Activiteit Veiligheid in de groep

Relatie met kerndoelen VMBO onderbouw

Nederlands (1-10)	1, 3, 6, 7
Engels (11-18)	11, 12, 14
Wiskunde (19-27)	-
Wiskunde (1F/2F)	-
Mens en Natuur (28-35)	35
Mens en Maatschappij (36-47)	36, 47
Kunst en cultuur (48-52)	-
Bewegen en Sport (53-58)	-

Relatie met Referentiekaders Taal en Rekenen

Nederlands	1F	2F
Gesprekken	1.1 – 1.2 – 1.3 – 1.4 – 1.10 – 1.13 – 1.19	2.1. – 2.2 – 2.3 – 2.4 – 2.5 – 2.6 – 2.7 – 2.19 – 2.20 – 2.21 – 2.22
Luisteren	1.21 – 1.22	2.28 – 2.28 – 2.29
Spreken	1.40	2.47
Lezen zakelijk	1.53 – 1.54 – 1.57 – 1.59	2.56 – 2.57 – 2.61 – 2.64
Lezen fictie	-	-
Schrijven	1.78 – 1.79 – 1.81	2.96 – 2.98 – 2.101
Wiskunde	1F	2F
-	-	-

Activiteit	Veiligheid in de groep
Stap 1 Oriënteren	Onderzoek jouw mening over veiligheid in de groep.
Stap 2 Voorbereiden	Lees de stellingen en bereid de discussie voor.
Stap 3 Uitvoeren	Discussieer met je groepje over 4 stellingen.
Stap 4 Reflecteren	Presenteer jullie mening aan de klas. Stel met de klas regels op voor een veilige sfeer.

Als introductie staat er een link naar een YouTube-filmpje.

Er zijn op YouTube veel filmpjes te vinden over pesten. Via www.pestweb.nl kunt u actuele filmpjes vinden. Let op: de Nederlandse filmpjes zijn meestal van leerlingen (opdracht: maak een SIRE-filmpje over pesten).

In het Nederlands zijn de voorlichtingsfilmpjes nogal kinderachtig (basisonderwijs) of behoorlijk volwassen, misschien te heftig (<http://youtu.be/fQsAyQZ657U>). Vandaar dat er een Belgisch filmpje in de lesbrief staat.

Een aardig Nederlands liedje is Jurk – Niemand: http://youtu.be/XOIm-qW_5zU.

Andere extraatjes in het Engels:

- Stop bullying now episode 1: http://youtu.be/blu8GV_b4dA/
- Amanda Sachse – enough: http://youtu.be/pbrlY_405A8.

Leerlingen zullen niet de hele (song)tekst begrijpen maar zeker wel de strekking kunnen volgen.

Stap 1

Bekijk klassikaal het filmpje Drown 2006: <http://youtu.be/RQ3tXYHmSdw>.

Het is een filmpje van een Belgische jongen die zelf gepest is, over hoe dat voor hem voelde (maar zeker niet 'zielig' of te zwaar.)

In deze stap denken leerlingen na over zich veilig voelen thuis en op school leerlingen hoeven deze vragen niet na te bespreken. Deze vragen kunnen wel een beeld geven van hoe veilig een leerling zich voelt in verschillende situaties!

Zorg voor een pestprotocol van de school, als dat er is.

Het onderwerp komt weer in andere thema's terug.

stap 2

Leerlingen bereiden de discussie voor. Help eventueel: hoe geef je je mening?

Stap 3

Leerlingen bewaken zelf het proces. Het kan handig zijn om de rol van degene die aantekeningen maakt even te verhelderen.

Stap 4

Inventariseer alle regels die de leerlingen belangrijk vinden. Kies daarna met de hele klas 5 regels. Het werkt het best als deze regels op een groot vel in de klas hangen, of in elk geval aan iedereen worden uitgedeeld.

